

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
BACHELOR OF COMMERCE (B.COM)
EXAMINATION: DECEMBER- 2025
SECOND SEMESTER

Subject: Organizational Development (BCOM23-203/BCOM24-203)

Date: 27/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1) Answer the Multiple Choice questions. (Any 10) (10)

- _____ Organizations are frequently found in sectors such as engineering, technology, and pharmaceuticals.
 - Healthcare Organizations
 - Credit Unions
 - Research and Development Organizations
 - Sports Organizations
- _____ is the process of deciding a course of action to take among several options in order to accomplish a desired result or objective
 - Communication
 - Making Decisions
 - Interpersonal Behaviour
 - Alienation
- The full form of CHRO is _____ Human Resource Officer
 - Central
 - Chief
 - Clerical
 - Conventional
- "Creating competent _____ is a fundamental component of OD."
 - Followers
 - Leaders
 - Both of these
 - None of these
- A credit union is a type of financial cooperative that provides traditional _____ services.
 - entertainment
 - hospitality
 - educational
 - financial
- The 'W' in the word SWOT stands for:
 - Worry
 - Weakness
 - Work
 - Wonder
- The Key Figures of Human Relations Theory
 - Elton Mayo
 - Douglas McGregor
 - Frederic Herzberg
 - Abraham Maslow
- The Top-Level Management is also known as the _____ level.
 - Strategic
 - Tactical
 - Operational
 - None of these

9. _____ is essential in order to reach mutually agreeable solutions.
 - a) Organizational Culture
 - b) Ethical Behavior
 - c) Group Dynamics
 - d) Conflict Resolution
10. Two or more management reporting structures are present in _____ organizations
 - a) Project Organization
 - b) Matrix Organization
 - c) Free form Organization
 - d) Line and Staff Organization
11. _____ are those that offer both individual and community members medical services and treatment.
 - a) Healthcare Organizations
 - b) International Organizations
 - c) Professional Associations
 - d) Worker's Association
12. The term Span of Control is also known as _____
 - a) Span of Organization
 - b) Span of Production
 - c) Span of Administration
 - d) Span of Management
13. An organization's most valuable resource is its _____.
 - a) Machinery
 - b) Workforce
 - c) Capital
 - d) Directors

Q. 2) Write Short Note (Any 3) (15)

1. Process in organizing
2. Modern Theory
3. Classical theories
4. Divisionalization
5. Features of Bureaucracy

Q. 3) Answer the following question in 150 words. (any 2) (20)

1. State the challenges in Organizational Behavior.
2. Explain the need and motives to study the organization.
3. Explain formal and informal organization in detail
4. Explain in brief about leadership conflicts situation intergroup behaviour.

Q. 4) Answer the following question in 300 words. (any one) (15)

1. Explain in detail Line and staff organization.
2. Explain types and Characteristics of organizations.
3. Differentiate between Centralization and Decentralization.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य

२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १ खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा. (कोणतेही १०)

(१०)

१. संस्था अभियांत्रिकी, तंत्रज्ञान आणि फार्मास्युटिकल्स यासारख्या क्षेत्रांमध्ये वारंवार आढळतात.
अ) आरोग्य सेवा संस्था ब) क्रेडिट युनियन्स
क) संशोधन आणि विकास संस्था ड) क्रीडा संस्था
२. ही इच्छित परिणाम किंवा उद्दिष्ट सध्या करण्यासाठी अनेक पर्यायांपैकी कृतीचा मार्ग ठरवण्याची प्रक्रिया आहे.
अ) संप्रेषण ब) निर्णय घेणे
क) अंतर्वैयक्तिक किंवा परस्पर वर्तन ड) दुरिभाव
३. सी. एच. आर. ओ चे पूर्ण स्वरूप म्हणजे ह्युमन रिसोर्स ऑफिसर.
अ) सेंट्रल ब) चीफ
क) क्लेरिकल ड) कन्वेन्शनल
४. सक्षम तयार करणे हा संस्थात्मक विकासाचा मूलभूत घटक आहे.
अ) अनुयायी ब) नेतृत्व
क) दोन्ही ड) या पैकी कोणतेच नाही
५. क्रेडिट युनियन ह्या एक प्रकारच्या वित्तीय सहकारी संस्था आहेत ज्या पारंपारिक सेवा प्रदान करतात.
अ) मनोरंजन ब) आदरातिथ्य
क) शैक्षणिक ड) आर्थिक
६. एस. डब्ल्यू. ओ. टी. यातील 'डब्ल्यू' म्हणजे
अ) वरी ब) वीकनेस
क) वर्क ड) वंडर
७. मानवी संबंध सिध्दान्त यांतील प्रमुख मातब्बर व्यक्ती
अ) एल्टन मायो ब) डग्लस मॅक्ग्रेगोर
क) फ्रेडरिक हर्जबर्ग ड) अब्राहम मास्लोव
८. उच्च व्यवस्थापन स्तर याला असेही म्हटले जाते.
अ) धोरणात्मक स्तर ब) कार्यनीती स्तर
क) क्रियात्मक स्तर ड) यापैकी कोणतेच नाही
९. परस्पर सहमतीने तोडगा काढण्यासाठी आवश्यक आहे.
अ) संस्थात्मक संस्कृती ब) नैतिक वर्तन
क) गट गतिशीलता ड) संघर्ष निराकरण
१०. संस्थांमध्ये दोन किंवा अधिक व्यवस्थापन अहवाल संरचना असतात.
अ) प्रकल्प संघटना ब) रचनात्मक संघटना
क) मुक्त शैली संघटना ड) पद्यपंक्ती आणि कर्मचारी संघटना
११. वैयक्तिक आणि समुदाय सदस्यांना वैद्यकीय सेवा आणि उपचार देतात.

- अ) आरोग्य सेवा संस्था
क) व्यावसायिक संघटना
१२. नियंत्रणाचा कालावधी या संकल्पनेला असेही संबोधले जाते.
अ) आयोजनाचा कालावधी
क) प्रशासकीय कालावधी
१३. संस्थेचे सर्वात मौल्यवान स्रोत म्हणजे त्याचे
अ) यंत्रसामग्री
क) भांडवल
- ब) आंतरराष्ट्रीय संस्था
ड) कामगार संघटना
ब) उत्पादनाचा कालावधी
ड) व्यवस्थापनाचा कालावधी
ब) कार्यशक्ती
ड) संचालक

प्र. २) टीपा लिहा. (कोणतेही ३)

(१५)

१. आयोजन प्रक्रिया
२. अधुनिक सिद्धांत
३. शास्त्रीय सिद्धांत
४. प्रभागीकरण
५. नोकरीशाहीची वैशिष्ट्ये

प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नाचे उत्तर १५० शब्दांत लिहा.

(२०)

१. संघटनात्मक आव्हानांचे वर्णन करा.
२. संस्थेचा अभ्यास करण्याची गरज आणि हेतू स्पष्ट करा.
३. औपचारिक आणि अनौपचारिक संस्थेचे तपशीलवार वर्णन करा.
४. नेतृत्व संघर्ष परिस्थिती आणि आंतरसमूह वर्तन याबद्दल लिहा.

प्र. ४) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तरे ३०० शब्दांत लिहा.

(१५)

१. पदपंक्ती आणि कर्मचारी संघटना तपशीलवार स्पष्ट करा.
२. संस्थांचे प्रकार आणि वैशिष्ट्ये लिहा.
३. केंद्रीकरण आणि विकेंद्रीकरण यांच्यातील फरक लिहा.
